

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto Rico, 2.—Estranger, 2'50

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

ARRIBADA DE REPATRIATS

Dijons va efectuar-se 'l primer desembarc de tropes repatriadas vingudas directament á Barcelona, á bordo del trasatlántich *Miguel Gallart*. ¡Quin contrast entre la marxa y l' arribada! A l' alegria y á l' animació, al toth de las músicas y á las populars manifestacions de aquells dias de patrióticas esperansas, han succehit las amargas realitats de la derrota, estereotipada en l' aspecte trist y desolat del pobres soldats. Entre 'ls 1077 embarcats en lo *Miguel Gallart*, 23 trobaren en la mar la sepultura, per haver mort durant la travessia; 50 eran classificats com á graves, 250 com á menos graves y 40 com á leves.

Si 'ls que no tenian res donavan condol ab son aspecte esqualit y ab son estat d' extenuació figurinse quin sentiment no inspirarian els desgraciats malats que 's trobavan á bordo, y que degueren ocupar un gran número de *camillas* pera ser transportats els uns al Hospital militar y als Sanatoris els restants.

Barcelona va contemplar ab infinita tristesa l' pas de aquella llarga professó de victimas de las desgracias nacionals desfilant per algunas de sas principals vías. Sols davant de la realitat viva y palpable es possible ferse cárrech dels desastres de la guerra, en lo que afectan á la vida y á la salut del jovent que 's veje obligat á pèndrehi part. Per més que la sollicitud de la Sanitat militar, de la Creu Roja, y altras entitats benéficas va multiplicarse pera fer menos angustiosa la situació de tants infelissos, no basta l' consol que desperta la seva intervenció piadosa, per destruir l' efecte horrendo de conjunt que produheix l' espectacle de la arribada de un número tan gran de desventurats.

LO GRAN LEPRÓS

Se va cumplint puntualment el programa tal com ho pressentirm en lo moment de anarse á reunir la conferencia de París y quan ningú sabia del cert lo que succehiria.

Llavoras ho diguerem. Els nostres mortals enemichs comensarán per menjarse Puerto-Rico, com qui avants de un ápat rosega una oliveta á modo de aperitiu: han de

fer gana, per cruspirse altres plats mes sustanciosos: de primer, Cuba; y després de Cuba las Filipinas.

¿Y á nosaltres no 'ns deixarán res?

Sí, senyors: de Cuba 'ns deixarán el Deute; de Filipinas ens deixarán els frares: unas espinas y uns ossos molt durs de rosegat.

Crech que per aquest viatge no 's necessitavan alforjas. La comissió que varem enviar á París á fer la pau, podia estalviarse la molestia, si es que unas quantas senmanas de tiberis y de obsequis poden haverla molestada gens ni mica; pero lo que sí pot afirmarse es qu' Espanya podia haver prescindit de imposarse 'l nou

gasto que implica 'l trist servey fúnebre que han anat á prestar els comissionats espanyols, assistint al enterro de las nostras colonias.

Perque resulta molt dolorós que al desastre de Cavite y á la tragedia de Santiago de Cuba, tinguém de ategirhi després de la guerra la gran reventada de París.

**

Firmat lo protocol qu' establi de una manera categórica la cessió de Puerto-Rico als Estats Units y l' abandono de Cuba per part d' Espanya, deixant la sort futura de Filipinas envolta en certas ambigüetats, que no alteravan en la seva essencia la soberania espanyola sobre aquellas islas, semblava de lley y era de rigor, que per acabar de fixar els termes de la pau definitiva, tant haguessen de valer els comissionats yankees com els espanyols, lo mateix els vencedors que 'ls vensuts. Suspesas las competencias bélicas, era arribada l' hora de que parlés ab serenitat la veu de la rahó y de la justicia.

Peró per lo vist, la guerra continúa encare... es á dir continúa una cosa molt pitjor y cent vegadas mes repugnant que la mateixa guerra: lo que avuy s' está efectuant es lo merodeig que segueix á las grans batallas: lo despullament dels cadávers que han caygut sobre 'l camp, y 'ls cops de bech dels corps destrosantlos las entranyas.

A la conferencia de París hi hem portat nosaltres, arguments, rahons de gran pés, alegació de precedents que venen á constituhir las reglas del Dret internacional, y ells, en cambi, no hi han portat res mes que la rapacitat y la violencia. Contra las rahons y 'ls arguments, un calculat silenci; contra 'l Dret internacional la lley del mes fort. Y sempre 'l mateix dilema: ó suscribiu las nostras imposicions ó reanudé la guerra. Es aixís que tenui completament agotadas las forsas per sostenir una nova campanya, ergo no 'us queda més remey que suscriure las nostras imposicions.

**

En Montero Ríos, que per sacudir dels partits tur-nants tota mena de responsabilitat pels horribles desastres que ha vingut sufrint la nació, va esplicarnos aquell quènto tan curiós de la mort de Meco, que haventlo matat tots els vehins del poble, ningú en particular podia serne responsable, ja te, ab lo que á París li está passant, un nou tema per contarnos un altre quèntet, tant bon punt se trobi de regrés á Espanya.

Y aquest nou quèntet será 'l de la quadrilla de segadors gallegos, que transitant per la carretera se varen veure sopats per un parell de lladres.

—Cóm s' explica—varen dirlos—que sent vosaltres tants y 'ls lladres tan poch, vos vareu deixar robar tots els diners.

—Es—van respondre—que nosaltres anavam sols. ¿Qué volfau que fessim?

Aixís, lo mateix que 'ls segadors de la terra de 'n Montero Ríos, aném també nosaltres; sols, enterament sols per las carreteras de la poblada Europa.

Ens veyém atacats y no hi ha una sola ánima piadosa y compassiva que senti 'l menor impuls de prestar-

nos el seu ausili. De bonas paraulas, tantas com ne vulguin; d' expressions de compassió mes de las que 's necessitan: pero un eficás cop de ma que en tan crítichs moments vinga á ajudarnos no hi ha qu' esperar-lo de ningú.

Tothom ens abandona á la nostra sort. Quan estava á punt de declararse la guerra, la intervenció de las potencias hauria pogut evitarla, y aqueixa intervenció no va venir, á pesar de que 'l venciment d' Espanya á América implicava 'l venciment d' Europa y la destrucció definitiva de tota mena de preponderancia del vell mon sobre 'l nou continent.

Ara, després de la guerra, la mateixa passivitat, á pesar de que l' adquisició de Filipinas per la República Nort-Americana implica també una gran derrota per las nacions europeas, que tenen fita la mirada y grans interessos compromesos en l' extrém Orient. Allí, sobre aquellas inmensas possessions qu' Espanya brindava als pobles europeus, se fortificará una rassa ambiciosa, enemiga mortal de aquest vell mon que li ha donat vida, engendrant en ella 'l vici de una codicia desenrenada y de la mes negra ingratitude.

¿Cóm se comprén qu' Europa, al abandonar á Espanya, s' abandoni fins á tal extrém, á sí mateixa?

**

Ah! Es molt trist tenirho que confessar, pero no es menos cert.

Espanya, en mans dels mals governs que l' han regida, ha acabat per ser la gran leprosa d' Europa.

En lo seu cos envellit, tots els vicis constitucionals li han fet sortir las pústulas y las llagas mes repugnants. S' ha pervertit el nostre carácter, s' han ofegat miserablement las nostras iniciativas. Apenas podém moure 'ls brassos per guanyarnos la vida honradament; apenas podém bellugar las camas per avansar un pas per las vías del progrés. La immoralitat mes depravada ens ha convertit en un poble que s' está pudrint.

Avuy mateix se pretén demostrar que per ara y per molt temps no hi ha á Espanya mes govern possible que 'l del decrepit y marruller Sagasta, per no estar encare ningú preparat per sustituhirlo. Ni las catástrofes mes espantosas han sigut suficientes per ferlo saltar de la poltrona. 'Ls fracassos de París, realitats ab desesperadora lentitud, son medis que li serveixen per sostenirse, á pretext de que qui ha comensat l' obra funesta, ha de terminarla. Y aixís el gran tumor no s' acaba de reventar may mes.

Europa fuig de nosaltres, com en plena Edat mitja, fugia tothom dels leprosos, per temor d' encomenarse 'l mal.

Y jaguts sobre 'l femer que se 'ns ha donat per únich lliit, ens estém consumint, com Job, obligantse 'ns per tot consol á dirigir la vista al Cel, com si la superstició y 'l fanatisme poguessen may realisar las forsas de un poble que s' está acabant.

P. K.

Espanya: —Jo menos!
 —Es que tú vas firmar un compromís!
 —¿Jo? No ho tinch present.
 —Si senyora: tú vas dir en els títuls de la deuda de Cuba, que en tot cas, tú 'n respondries.
 —En tot cas, sí; pero may en el cas de que 'm prenguessin l'isla. ¡Vaya una broma! Es dir que jo tenia un canari; l'animal me fugí ó me 'l roban y 'l que avuy el posseheix vol que jo continúhi pagantli la escayola?... ¡Ca barret!
 —No,—replica l'altra—no es aixís com dius. Tú tenias un canari y devias una pila de rals d'escayola... y ara, porque 'l canari t' ha fugit, te negas á pagar el deute al graner.
 —Bé bé: tot aixó son caborias. ¡Ves si jo, despossehida de l'isla, carregaria ab un mort de tres mil cinch cents milions de pessetas! En aquest assumpto jo ja no tinch res que ferhi. ¿Los Estats-Units s' anexionan Cuba? Que paguin ells. ¿L'isla queda independent? Que pagui ella.—
 Naturalment, aquestas disputas no tranquilisan á ningú y 'l conflicte queda sense resolre.
 Espanya, alegant que las sevas forsas no li permeten soportar una carga tan enorme.
 Cuba, declarant que adjudicarli á n' ella la deuda es impossibilitar la seva reconstitució.
 Los Estats-Units, girants'hi tranquilament d'esquena, com dihent:—Me 'n rento las mans.
 Y 'ls pobres tenedors de Cubas, vagant per aquí com ánimas en pena, sense sapiguer si 'ls pagan, ó no 'ls pagan, ó 'ls portan decididament al *Spoilium*.
 En el meu entendre, en aquest litigi tothom té rahó: Espanya, Cuba, 'ls Estats-Units y 'ls tenedors de la deuda.
 Pero com que de las rahons no se 'n viu, y 'l temps passa y la Joana balla, y la disputa no té aspecte d' acabarse en molts dias, crech que aquest assumpto s' hauria d' arreglar depressa, justa y prácticament.
 ¿A quant ascendeixen los interessos de la deuda cubana?
 A 180 milions de pessetas anuals.
 ¿Ha de pagarlos Espanya? No.
 ¿Ha de pagarlos Cuba? No.
 ¿Han de pagarlos los Estats-Units? No.
 ¿Han de cobrarlos los acreedores? ¡Sí!
 ¿Qui ha de pagarlos, donchs?
 Un sindicat format per tots, tots, tots los que durant los darrers vinticinch anys han anat á Cuba á desempenyar empleos, comissions y cárrechs oficials.
 ¿Qué? ¿Que no podrian pagarlos?
 ¡Fugin! Mirin lo que deya l' altre dia un diari referintse á l' Habana:
 «Un inspector, que gana 400 pesetas mensuales, en menos de dos meses ha girado á Madrid, en donde se construye dos soberbias casas, más de medio millón de pesetas.»
 Un empleat sol! *Conque...* calculin!

FANTÁSTICH.

ANT aviat diuhen qu' en Polavieja no vol res ab en Silvela, com que 'l de la daga florentina y 'l de l' espasa de la Puríssima están á partirse un pinyó.
 Després de tot, tant se val una cosa com l' altre.
 Perque quan D. Práxedes se decideixi á abandonar el poder, ni aquest trist pinyó que pretenen partirse han de trobar.
 L' home del tupé no 'ls deixarà mes que las esclafollas.

Las Cámaras de comers de tota Espanya 's disposan á celebrar una Assamblea á Zaragoza.
 Molt gran es la confiança que 'ns inspiran las clases que al treball dedican las sevas forsas; pero es precís que no 's limitin á indicar plans purament teórics, si volen contribuir á la salvació del país.
 Avuy com avuy per damunt del concell s' imposa l' acció... y vaja, que ab un metro de medir ben manejat, si hi ha pit y coratje, poden rompres molts caps y obrirse camíns ben expeditos.

En un periódich serio llegeixo la següent anécdota, donada á llum com á rigurosament histórica.
 Arribá á Manila (avants del' insurrecció tégala) un funcionari del ordre civil, á qui 'l jefe de la seva oficina li digué 'l dia en que aná á pendre possessió:
 —Aquí té la taula: ja pot comensar á treballar.
 El nou funcionari, després de mirar el moble detingudament, torná al seu jefe y li digué:
 —No está del tot malament; pero si vosté vol l' embarnissaré.
 El nou empleat era un fadrí ebanista, á qui un home de la situació havia provehit de una credencial per Filipinas.

¡Quants y quants no n' hi haurían d' empleats per aquest mateix istil!
 Per aixó ha succehit lo que fatalment havia de succehir.
 Els nostres funcionaris anavan á Filipinas á *embar-nissar* las taulas; y 'ls yankees hi han anat després á *pulirnos* las islas.

S' ha dit molt aquests días que 'n Weyler ha entrat en inteligencias ab en Sagasta.

Causa de aquest rumor: que 'l general va anar al ministeri de Foment á fer una visita al home del tupé, y que aquest el va rebre ab molta amabilitat fentli seguir la casa.

Explicació que dona D. Valeriá:
 —Vaig anar á veure á D. Práxedes, no per cap motiu polítich, sino per apoyar certa reclamació justa que tenen entaulada 'ls pescadors de Palma.

Rezels de l' opinió:
 —¿Questió de pescadors!... *Malorum!* Tal hi va qui no s' ho creu. Moltes vegadas el que comensa á inmiscuirse en cosas de pescadors resulta pescat.

En la próxima combinació ministerial se veurá si un peix que tothom se creya que 's portava l' oli caurá vulgarment enfarinat á la paella qu' en Sagasta té pel mánech, y en la qual tants bunyols s' hi han fet, y tanta sanch espanyola s' hi está fregint!

Com las formigas que mudan de formiguer, y que portan totas el granet á la boca, 'ls frares de Filipinas, han anat desembrassant aquellas inmensas gabias paradoras en las quals tants *pinsans* solían agafarhi, y se n' han anat á Hong-Kong y á Shangay, ahont podrán dir parodiant al rey de Fransa:—Tot s' ha perdut menos els *cum-quistus*.

Per milions de duros se contan las cantitats depositadas en aquells banchs y 'l valor de las fincas que han adquirít, per no perdre, en lo possible, l' interés del capital.

Y 's quedarán tan tranquils y satisfets: ells ab els diners y Espanya sense las islas.

L' altre día deya un diputat rural:
 —No sé que fa en Sagasta aplasant en tanta de manera la reunió de las Cortes. Per la meva part ja comenso á estar tip de representar á la Cámara á n' el meu districte, en lloch de representar al meu districte á na la Cámara.

Llegeixo:
 «Dice un telegrama de París que se halla gravemente enfermo de una pulmonía el Sr. Puzón, agregado á la comisión española.»
 ¡Malalt y de pulmonía!...
 No en va asseguran que pels espanyols corren á París *mals aires*.

Hi ha dos cosas que á n' en Sagasta no se li acaban may: el tupé y 'l recursos per seguir gobernant.
 Primer, porque hi havia guerra y després porque s' estava fent la pau no 's podia moure de la poltrona. Y ja desde ara, y per quant els comissionats de París estigan llestos, s' ha inventat una nova excusa per continuar remenant las cireras com si res hagués succehit.
 Ara diu que no pot caure porque se n' hi ha anat en Gamazo, y á ff de no donar aquest gust al *gefe* dels dissidents.
 Ni 'l mateix Bertoldo era capás de trobar mes excusas quan tractavan de penjarlo á un arbre.

Y ara recordin qu' en Cánovas va dimitir punt en blanch, tant bon punt va anársen'hi en Silvela.
 —Per aixó mateix,—dirá 'l vell marruller—si jo feya lo mateix, dirían que 'ls fusionistas y 'ls conservadors eram enterament iguals, y bo es que 'ns diferenciém en alguna cosa.

Perque ell es aixís: li tallarán una cama y 's quedará dret, sense moures. Li tallarán l' altra, y res, tampoch se mourá.
 —Ay ay—dirá tothom—y donchs, com dimoni s' aguanta aquest home?
 ¿Cóm s' aguanta? Lo mateix que las butifarras: ¡penjat al sostre. El tupé li serveix de cordill.

El rey de las húngaras va anar á Londres en busca de diners, á ff de tirarse no sé si á la montanya... ó á la carretera.

Y va trobar qui n' hi deixava, pero ab la condició que havia de hipotecar els seus bens y 'ls de la seva dona.

Naturalment: ab uns *inglesos* tan desconfiats no hi vol tractes, y l' empréstit carlí, s' ha tornat aygua poll.
 ¿Quina confiança tindrà aquest imbécil en lo triunfo de la seva causa, quan no gosa á jugars'hi ni un centim de la seva butxaca?

Y encare hi haurá estúpits disposats á sacrificarse per un egoista com ell?

Mentida sembla que no se li haja ocorregut aixecar fondos hipotecant la llana del clatell dels seus partidaris!

Apesar de haverse arreglat la questió de Fashoda, Inglaterra continúa fent ab gran afany armaments formidables.

Ja cal que tots els pobles se cordin l' armilla ben bé. Els rellotjes están en perill.

Llegeixo en las *Dominicales del Libre pensamiento*:

«Sebastiá Tor, capellá francés d' Err (Pirineus Orientals) estigué días passats á Viçh.

Ignorém si diria missa y confessaria; pero de segur que 'ls treballadors al passar per davant d' ell li farían barretada y 'ls bailets li farían l' amiat. ¡Qué menos rendiments mereix un ungit de Déu!...

Donchs bé, resultá després que la justicia de Fransa va manar pendre al tal Tor, per haver comés un de aqueixos delictes que á Cadiz se permetían mediant la presentació de la cartilla. La víctima era un altre capellá jove subordinat seu.»

¿No es cert que noticias com la que antecedeix omplen el cor de místich arrobament?

XARADA

En *Dos-prima* qu' es total del poble de Gratacols sempre canta porque té molt bona veu de tenor; pero com *prima* sab gayre de *prima-dos*, li fa pór lo cantar davant d' un públich y menos de la *Tres-dos*, una noya molt pitera que de música n' sab molt y tot seguit *ter-segona* si 'l que canta pert el tó.

XANIGOTS.

ANAGRAMA

Mon amich Joseph Clapés te un total com poch n' hi ha: sols de tot treu cada més per pogué 'ls gastos pagá.

J. MOLAS FLIHIN.

TRENCA-CLOSCAS

JORDI T. SOCHS

SABADELL

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo nom de una comedia catalana.

TIT DE LA TITA.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8 —Poble catalá.
- 5 6 7 3 4 7 8 —Els presidaris ne tenen.
- 5 8 3 4 7 8 —Carrer de Barcelona.
- 5 6 7 3 4 —Un títul.
- 5 8 7 8 —Utensili per medir.
- 5 6 2 —Part del cos.
- 1 2 — Id.
- 2 —Consonant.

P. BADEYA.

GEROGLIFICH

X
 M I I I I I
 I I I I I
 M I
 I X

UN ENAMORAT DE POCH.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans M. Tapias (a) Granota, T. Costa, Pepet Torné, J. Tarrés, R. Campins, E. Ceberra, Un que vé de l' hort, S. Faló Colauros, Angel Bonicor, L. Marrasé, R. Teugh, Anton Bertran M., A. P. F. de Gracia y R. Homedes:—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.
 Ciudadans Sait Bajá Omus, Ramona Mona, P. Pinyol, J. Matas (a) Casso, Un periodista vell, M. Carbó d' Alsina, Pau Penicos, Anton del Bogit y M. P. F.:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá Casimir B.: L' idea del article es picaresca; pero deuria estar desarrollada y escrita ab mes garbo.—*Carriguiri*: No 'ns veyém ab cor de aprofitar l' article: aquells bolets movibles fan un efecte extrany, fins presos com á simbolichs.—*J. M. Oromí d' A.*: L' article careix de condicions literarias.—*L. Negre*: Ni la lletra ni 'l dibuix ens convenen.—*Pistacho*: Va bastant bé: veurém de aprofitar.—*E. Prats*: La noticia que 'ns dona ja ha perdut l' oportunitat.—*Surisenti*: Va bé.—*Escollar*: Idem.—*Un Esquellotista*: L' acudit del nen es mes estirat pels cabells que gracios.—*J. Puig Cassanyas*: Va bé y 's publicarà.—*Efe*: Aprofitarem un dels dos quadrets.—*Varios suscriptors de Badalona*: Fora de aquesta població, l' assumpto no tindria interés.—*P. A. Moreno*: Quedan acceptats els epigramas.—*Un barbián*: Las noticias que 'ns remet son mes propias de un periódich diari que de un semanari com el nostre.—*E. Sunyé*: Aprofitarem la xarada: los demés treballs adoleixen de falta d' espontaneitat.—*A. Carrasca Gayán*: No 'ns fá 'l pes.—*S. Hernández*: Com tampoch la composició que 'ns envia.—*J. A. V. (Habana)*: Enterats de la seva carta tan plena de impresions personals.—*R. Ojeda Lopez*: Li agrahim el saludo y li desitjem una felís estada, al tornar á Espanya, després de tan llarga ausencia.—*J Cap (Habana)*: Ab gust fariam lo que 'ns diu si no tinguessim motius particulars que 'ns impedeixen entendre'ns ab aquell libretre. Rebuda ab la seva amable carta la composició, á la qual veurém de ferli puesto.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

«Un atraco en plena Europa, y las grans potencias agradablement entretingudas».

SAINETE TRAGICCHI